

## Regulamin prób i konkursów pracy dzikarzy

### § 1

W próbach i konkursach pracy dzikarzy mogą brać udział psy ras myśliwskich, z grup FCI – III , IV. V, VI, VII oraz płochacze niemieckie z grupy VIII.

### § 2

Próby przeprowadza się z psami w wieku 9 - 24 miesięcy, pracującymi pojedynczo. Na konkursach psy mogą występować pojedynczo albo grupowo (sfora, para, złaja), przy czym ogarów nie wolno łączyć w jedną grupę z psami innych ras. **Sfora** - to dwa psy tej samej rasy, lecz różnej płci; **para** - to psy tej samej rasy i jednakowej płci, albo różnych ras, bez względu na płęć; **złaja** - składa się z trzech i więcej psów tej samej rasy, albo różnych ras, bez względu na płęć.

### § 3

**Próby** pracy przeprowadza się na pojedynczym dziku, losze lub przelatku, w ogrodzonej części lasu, tzw. zagrodzie, o powierzchni wystarczającej do swobodnego poruszania się dzika atakowanego przez psa, nie mniejszej niż 1 ha. Jej drzewostan powinien umożliwiać sędziom obserwowanie pracy i zachowanie się psów. Aby uchronić psy przed okaleczeniem, nie wolno używać do prób odyńców ani wycinków.

**Konkursy** przeprowadza się na jednym lub na kilku dzikach, z wyjątkiem orężnych odyńców i wycinków. Konkursy, podobnie jak próby, odbywają się w lesie, na ogrodzonym terenie, w tzw. zagrodzie, o powierzchni wystarczającej do swobodnego poruszania się dzików. Zagroda z kilkoma dzikami winna posiadać powierzchnię minimum 2 ha. Jej drzewostan powinien umożliwiać sędziom obserwację pracy psów.

Pożądane jest, aby wśród drzewostanu zagrody znajdowały się jedna lub więcej kęp gęstego młodnika lub krzaków, w których dziki mogłyby szukać schronienia przed atakującymi je psami. Posiadać też musi oczko wodne lub bagienko umożliwiające dzikom wychłodzenie ciała. Zagroda, w której psy w konkursach mogą uczestniczyć grupowo, musi zajmować areał minimum 5 ha.

### § 4

Próby pracy rozpoczyna się sprawdzianem zachowania się psa po strzale. Taki sprawdzian musi też przejść pies, uczestniczący w konkursie o ile nie uzyskał takiej oceny w innych zaliczonych próbach lub konkursach pracy. Psów wykazujących wyraźną lęklivość nie dopuszcza się do prób i konkursów. Sprawdzenie reakcji na strzał należy przeprowadzać poza lasem (na polu) lub na skraju lasu, w takiej odległości od zagrody, aby nie niepokoić zamkniętych w niej dzików i innej zwierzyny w lesie.

### § 5

Pracę psów ocenia się w podanych w tabeli konkurencjach, z ustalonymi, niezmiennymi współczynnikami. Psom wyróżnionym komisja sędziów przyznaje dyplomy I<sup>o</sup>, II<sup>o</sup>, III<sup>o</sup> zależnie od uzyskanych ocen i sumy punktów, których limity zawiera poniższa tabela.

Przyznanie dyplomu w próbach i konkursach uwarunkowane jest ponadto uzyskaniem przez psy oceny nie niższej niż "2" w konkurencji "wiatr".

Ocena "0" w jakiegokolwiek konkurencji pozbawia psa dyplomu.

Psom pracującym w grupie (sfora, para, złaja) przyznaje się w odrębnej klasyfikacji dyplomy

indywidualne, z wyszczególnieniem wchodzących w jej skład psów, ocenianych wg zasad ustalonych dla psów pracujących w grupie.

## § 6

Na próbach i konkursach psom pracującym pojedynczo na odnalezienie dzika w zagrodzie przeznaczają się 10 minut, lub 15 min w zagrodzie powyżej 2 ha, a pracującym w grupie – 10 min. W razie nie znalezienia dzika w określonym czasie pies czy grupa psów zostają wykluczone. Również wyklucza psy, które nie wykazują skłonności do szukania zwierza lub po znalezieniu dzika nie oszczekują go.

Czas pracy psa lub grupy psów po znalezieniu dzika zarówno na próbach, jak i na konkursach ustala komisja sędziów według swego uznania.

### **Objaśnienia i wskazówki do oceny.**

Na próbach pracy psów należy zwracać uwagę przede wszystkim na stopień wrodzonej ciętości i skłonności do oszczekiwania zwierza podczas atakowania go oraz do głoszenia uchodzącego dzika. Nie można jeszcze wymagać od psa młodego, by już całkiem prawidłowo atakował dzika. Jednakże pies, który atakuje zwierza wyłącznie od przodu, nie może otrzymać w konkurencji "prawidłowość i zręczność w atakowaniu zwierza" stopnia wyższego niż "2".

Na konkursach należy wymagać od psów nie tylko odwagi i odpowiedniej ciętości oraz głoszenia podczas atakowania i pościgu za nim, ale także właściwego sposobu atakowania zwierza, zależnie od tego, czy pracuje jeden pies czy grupa psów. Atakować dzika pies czy psy powinny w taki sposób, by jak najmniej narażać się na okaleczenie przez zwierza.

Pies pracujący pojedynczo, który atakuje dzika od tyłu albo atakuje od przodu, zachowując przy tym bezpieczną odległość, otrzymuje w konkurencji "prawidłowość i zręczność w atakowaniu zwierza" stopień "4"; pies atakujący dzika przeważnie lub wyłącznie od przodu oraz nie zachowujący przy tym bezpiecznej odległości nie może otrzymać w tej konkurencji stopnia wyższego niż "2".

Grupa psów, z których jeden jeżeli jest to sfera lub para atakują dzika od przodu z bezpiecznej odległości, a w przypadku zła zachowuje się tak więcej niż jeden, pozostałe zaś ze sfery, pary czy zła nacierają na zwierzę bezpośrednio od tyłu, otrzymują w konkurencji „prawidłowość i zręczność w atakowaniu zwierza” oraz „współpraca psów” – stopień „4”

Grupa psów, która w całym składzie naciera na dzika tylko od tyłu, albo atakuje od przodu z bezpiecznej odległości, nie może otrzymać w konkurencji "prawidłowość i zręczność w atakowaniu zwierza" stopnia wyższego niż "3", a w konkurencji "współpraca psów" stopnia wyższego niż "2". Grupa psów, która w całym składzie atakuje dzika tylko lub przeważnie od przodu, z bardzo bliskiej odległości, nie może otrzymać w konkurencji "prawidłowość i zręczność w atakowaniu zwierza" stopnia wyższego niż "2", a w konkurencji "współpraca psów" - otrzymuje "0".

Ocenę psa czy grupy psów w konkurencji "posłuszeństwo" przeprowadza się pojedynczo, przed puszczaniem ich do zagrody. Sprawdza się prawidłowość chodzenia przy nodze na smyczy oraz przychodzenia "do nogi" na rozkaz słowny lub sygnał dźwiękowy (gwizdek lub róg) i zatrzymania się psa idącego luzem na rozkaz "stój". Nie odwołanie psa przez przewodnika w ciągu 10 min po zakończeniu pracy w zagrodzie powoduje obniżenie oceny w konkurencji „sposób szukania” o jeden stopień. Reakcja na rozkazy w czasie pracy w zagrodzie oceniana jest w konkurencji „sposób szukania”.

### **Tropienie po farbie**

Konkurencja ta przeprowadzana jest tylko na konkursach. Ścieżka długości około 400 m ma

dwa załamania pod kątem prostym lub rozwartym w dowolnych kierunkach. Po pierwszych 100 m robi się "łoże", po następnych 200 m robi się drugie "łoże", od którego psy zgłoszone jako oznajmiacze lub oszczekiwacze puszcza się luzem. Każda ścieżka powinna być oznaczona numerem porządkowym, umieszczonym na jej początku. Tam również powinien znajdować się złom kierunkowy oraz tabliczka, na której naniesiono godzinę założenia ścieżki. Odstępy między poszczególnymi ścieżkami powinny wynosić nie mniej niż 100 m.

Zużycie farby (dziej lub krwi świńskiej uszlachetnionej moczonymi przez minimum 24 godziny narogami dzika) na każdą ścieżkę nie powinno przekraczać 0,25 l. Ścieżka powinna być oznakowana w sposób niewidoczny dla przewodnika, ale tak, by praca psa mogła być kontrolowana przez sędziów.

Miejsce "zestrzału" i "łoża" należy zaznaczyć odsłonięciem ściółki do mineralnej gleby na powierzchni około 0,25 m kwadratowego.

Farba powinna być założona zgodnie z kierunkiem poszukiwania na minimum 2 a nie więcej niż 6 godzin przed naprowadzeniem psa. Położona na końcu ścieżki zwierzyna (dzik) powinna być wypatroszona i zaszyta. Dopuszcza się użycie tuszy nie kompletnej, z łbem i rapetami, prawidłowo uformowanej i odpowiedniej świeżości.

Pies winien być prowadzony na miernie naciągniętym otoku i pracować dolnym wiatrem. Przewodnikowi nie wolno oglądać się na sędziów ani oznakowania sfarbowanej ścieżki.

Po pierwszym ostrzeżeniu przewodnika przez sędziów za oglądanie się na znaki, ocenę obniża się o 1 stopień. Przy powtórny oglądaniu się za oznakowaniem pies otrzymuje ocenę "0".

Samodzielne poprawki w pracy psa są dopuszczalne i nie powodują obniżenia oceny. Jeżeli pies oddali się od śladu tak daleko, że według oceny sędziów nie jest w stanie sam błędu naprawić, może być na polecenie sędziów jeszcze 3 razy ponownie naprowadzony na ślad. Jednak każde nowe naprowadzenie obniża ocenę o 1 stopień.

Psy pracujące na otoku należy dodatkowo sprawdzić, czy nie wykazują skłonności do narzyniania lub zakopywania zwierzyny. W tym celu należy odejść od znalezionej zwierzyny w stronę zawietrzną na odległość około 20 m i puścić psa luzem do zwierzyny. Nie wpływa na ocenę lizanie i szarpanie sztuki. Psa, który narzyna lub zagrzebuje zwierza wyklucza się z konkursów.

### **Konkurencje dodatkowe - oznajmianie lub oszczekiwanie**

Udział w konkurencji dodatkowej – oznajmianie lub oszczekiwanie przewodnik deklaruje przed rozpoczęciem konkursu, w trakcie losowania

Przed podjęciem pracy po farbie przewodnik informuje sędziów o sposobie oznajmiania lub oszczekiwania znalezionej przez psa zwierzyny.

W obu przypadkach do drugiego "łoża" pies wykonuje pracę na otoku. Zachowanie się psa przy wyłożonej zwierzynie obserwuje sędzia lub asystent, z miejsca uniemożliwiającego psu zobaczenie lub zwęszanie go.

### **Praca oznajmiacza**

Od drugiego „łoża” przewodnik posyła psa z poleceniem odszukania wyłożonej zwierzyny, pozostając z sędzią na miejscu. Pies powinien w ciągu 5 minut od wysłania go, idąc po tropie odszukać zwierzynę, powrócić do przewodnika i oznajmić w sposób podany przed rozpoczęciem poszukiwania.

Po oddaleniu się psa od zwierzyny na odległość 50 m, znajdujący się przy niej sędzia lub asystent-obszernik sygnalizuje, że pies był przy sztuce i wraca.

Jeżeli za pierwszym razem pies nie wykona pracy oznajmiacza, można go od drugiego "łoża" posłać jeszcze raz. Jeżeli pies po raz drugi nie wykona pracy oznajmiacza, można go wziąć na otok i w ten sposób dojść do zwierzyny; powoduje to jednak obniżenie oceny o 1 stopień za pracę „na otoku”.

Za znalezienie zwierzyny po pierwszym wysłaniu, powrót w ciągu 5 minut i poprawne

oznajmienie – pies otrzymuje ocenę „4”.

Jeżeli pracę tę wykona w czasie do 10 minut - otrzymuje ocenę "3".

Po drugim wysłaniu psa i poprawnym oznajmieniu w ciągu 5 minut, ocena nie może być wyższa niż "3", a do 10 minut - wyższa niż "2".

Pies, który w ciągu 10 minut nie wróci do drugiego "łóża", nie wykonał konkurencji.

### Praca oszczekiwacza

Od drugiego "łóża" przewodnik posyła psa z poleceniem odszukania zwierzyny. Pies powinien w ciągu 5 minut dojść po tropie do wyłożonej zwierzyny, pozostać w jej bezpośredniej bliskości oszczekując ją (dopuszcza się krótkie przerwy w oszczekiwaniu) aż do nadejścia przewodnika. Po upływie 5 minut od rozpoczęcia oszczekiwania, przewodnik wraz z komisją rusza w kierunku psa. Jeżeli pies po 5 minutach od zwolnienia go z otoku nie da głosu, to może być w ciągu następnych 5 minut ponownie posłany na trop. Jeżeli w ciągu 10 minut od pierwszego zwolnienia nie dał głosu i nie był przy zwierzynie może od drugiego "łóża" wykonać pracę na otoku; uzyskuje wówczas ocenę obniżoną o 1 stopień za pracę „na otoku”.

Jeżeli pies po pierwszym posłaniu oszczekuje odnalezioną zwierzynę do nadejścia przewodnika, może otrzymać ocenę "4".

Po następnym posłaniu, nawet przy poprawnym oszczekiwaniu, ocenę za oszczekiwanie obniża się o 1 stopień. Również jeżeli pies zaprzestał oszczekiwania przed nadejściem przewodnika po pierwszym posłaniu - nie może otrzymać oceny wyższej niż "3", a po drugim - wyższej niż "2".

Pies, którego w ciągu 10 minut od pierwszego zwolnienia z otoku nie da się przywołać - otrzymuje w konkurencji „tropienie po farbie” ocenę „0”.

### Próby pracy dzikarzy

Konkurencje		Współczynnik	Limity		
			Suma punktów		
			83	73	62
			Dyplom		
			I°	II°	III°
			Oceny		
1	Wiatr	4	3	2	2
2	Sposób szukania (szerokość, głębokość i szybkość chodów)	2	2	2	-
3	Odwaga i ciętość w atakowaniu dzika	3	3	2	-
4	Głos (częstotliwość i donośność)	3	3	2	-
5	Głoszenie uchodzącego dzika	3	3	2	-
6	Prawidłowość i zręczność w atakowaniu zwierza	4	3	2	-
7	Wytrwałość w atakowaniu	3	3	2	-
8	Posłuszeństwo	2	2	2	-
9	Chodzenie na smyczy przy nodze	1	-	-	-
RAZEM:		25			

Najwyższa liczba punktów do zdobycia: 25 x 4 = 100

### Konkursy pracy dzikarzy

Konkurencje		Współczynnik		Limity		
				Suma punktów		
				120	100	85
				Dyplom		
				I°	II°	III°
		grupy	pojed.	Oceny		
1	Wiatr	4	4	3	2	2
2	Sposób szukania (szerokość, głębokość i szybkość chodów, reakcja na rozkazy w zagrodzie)	4	4	3	2	-
3	Odwaga i ciętość w atakowaniu dzika	5	5	3	2	-
4	Głos (częstotliwość i donośność)	3	3	3	2	-
5	Głoszenie uchodzącego dzika	4	4	3	2	-
6	Prawidłowość i zręczność w atakowaniu zwierza	5	5	3	2	2
7	Wytrwałość w atakowaniu	4	4	3	2	2
8	Posłuszeństwo	4	4	3	2	2
9	Tropienie po farbie: a/ na otoku	2	2	3	2	-
	dodatkowo b/ z oznajmianiem lub oszczekiwaniem	5	5	-	-	-
10	Współpraca psów (w sforze, parze, zła)	5	-	3	2	2
RAZEM:		40	35			

Najwyższa liczba punktów do zdobycia:

- a) przez psy pracujące pojedynczo, bez konkurencji dodatkowych:  $35 \times 4 = 140$   
dodatkowo:  $5 \times 4 = 20$
- b) przez psy pracujące grupowo, bez konkurencji dodatkowych:  $40 \times 4 = 160$   
dodatkowo:  $5 \times 4 = 20$